

Oponentský posudek diplomové práce Alžběty Mikové, *Vlastivědný popis města Pacov*, Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Praha 2005.

Už při běžném pročtení diplomové práce A. Mikové je patrné, že neaspíruje na mimořádné badatelské dílo v oblasti vlastivědy. Jde o klasickou kompilaci s někdy více, někdy méně řemeslně zvládnutou a realizovanou většinou pouze na základě obecně dostupné literatury. Práce je členěna do 18 kapitol (včetně seznamu odborné literatury a příloh), z nichž některé jsou dále členěny na podkapitoly. Již na první pohled tak diplomová práce působí jasně a přehledně. Zarážející však je, že diplomantka nezná jméno své školitelky, kterou vytrvale nazývá PhDr. Hana Havlůjová.

Bohužel má autorka značné problémy s faktografií. 12 krajů se v Čechách konstitovalo již ve 13., ne ve 14. století a v 16. století byl počet krajů zvýšen na 14. Hejtmané byli po dlouhou dobu v krajích opravdu dva, ale během českého stavovského povstání 1618-20 tři. Nezanikly kolem roku 1868, ale během neoabsolutistických správních reforem po roce 1849 (v Čechách 1862). Roku 1868 byl přijat zákon č. 44 o vybudování aparátu politické správy první a druhé stolice, který prakticky platil až do zániku předmnichovského Československa. Nové kraje v ČSR nevznikly roku 1945, ale 1949 (nepočítáme-li župní zřízení na Slovensku) – s. 9. a 10. Popis městského znaku není heraldicky přesný, ale tento nedostatek není zásadní (s. 19). Skutečné problémy začínají při líčení historických osudů obce. Autorka zjevně nechápe význam slova vladyka (s. 25), který je označením příslušníka nižší šlechty, nikoli rodovým příjmením. Působení vladyků z Pacova je také velmi těžké vymezit lety 1300-1345, když první písemná zpráva o obci pochází z roku 1316 (Odřich z Pacova). V textu chybí zmínka o držení Pacova králem Janem Lucemburským (s. 26). K samotnému vyrovnání mezi panovníkem a Rožmberky také nedošlo tak snadno, jak to autorka líčí. „Staročeské skládání“ jistě není dílem J. Vondráčka (chybí uvedení pramenu). Na s. 27 navíc A. Miková tvrdí, že Rožmberská vláda trvala do roku 1374, ale na s. 28 píše, že roku 1360 přešel Pacov do držení Vchyny Ravižce z Pacova. Tluksové z Čechtí seděli na Pacově do roku 1401 (poslední zmínka k 6. 10.), rok 1402 není v historických dokumentech nikde zmíněn (s. 29). U Malovců (s. 30-32) se dozvídáme, že 6. 1. 1519 si Pavel Malovec vymohl na králi Ludvíkovi privilegium pro město, což je pozoruhodné, protože toho roku byl již čtyři roky po smrti (+ 1515 jako poslední mužský příslušník pacovské linie rodu). Zmíněná listina byla vydána roku 1510 a neudělovala Pacovu právo pečetit červeným, ale méně prestižním zeleným voskem. Autorka navíc naprosto

zbytečně zestručňuje osudy panství po Bílé hoře, které jsou v jejím podání bohužel zcela nepřehledné (s. 36). U kapitoly 5.12. Karmelitáni (1708-1848) není jasně uvedené časové rozpětí, když již na následujícím řádku autorka píše, že vláda karmelitánů trvala téměř osmdesát let. Bohužel zde není uvedeno datum zrušení konventu (3. 7. 1787), ani přesně vylíčeny jeho osudy. V jeho držení se totiž před sv. p. Gudenusem nevystřídalo několik majitelů, ale až do prodeje roku 1835 jej spravovali administrátoři budějovického biskupství. Jméno budějovického biskupa zní Schaffgotsch (s. 39). Roku 1844 získal panství nikoli hrabě Löwenstein, ale kníže Löwenstein-Wertheim-Freudenberg (s. 39). Tak bychom mohli pokračovat dále.

Kapitola o historických a uměleckých památkách města (s. 48-58) je zajímavá, ale bohužel velmi stručná, což platí zejména o stavebním vývoji pacovského zámku. Za jistý přínos můžeme označit i kapitolu významné osobnosti (s. 61-72), přestože jméno Aloise Klaara, znělo Pavel Alois Klar (zaklatel ústavu slepců v Praze na Klárově) a že podkapitola Další významné osobnosti (s. 72) je více než symbolická.

Mimořádná zvláštní je ovšem kapitola o lidové kultuře v Pacově, zejména proto, že v řadě případů nemá s Pacovem mnoho společného a shrnuje jen obecné pravdy. Je také naprosto nepřehledně řazena – ani abecedně, ani chronologicky. Naprostým vrcholem v přínosu informací je Nový rok (s. 76): „Nový rok je důležitým dnem, v němž většina obyvatel očekává, co jim následující rok přinese. Lidé se s odchodem a příchodem Nového roku scházejí v rodinném kruhu nebo s přáteli. O půlnoci si připijí a přejí vše nejlepší do Nového roku.“ A. Míková se zde mohla omezit na vypsání Tradiční akcí města (s. 82-83), které je původní a týká se pacovského regionu.

Naopak za přínosné můžeme označit pověsti, které autorka zahrнула do své práce (s. 107-113), které je možné dobře využít při výuce na ZŠ. Bohužel didaktická část práce, která by použitím získaných poznatků rozpracovala pro praxi, v diplomové práci chybí. Na základě těchto skutečností proto doporučuji práci k obhajobě až po odstranění výše uvedených nedostatků.

PhDr. Jan Županič, Ph.D.